



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 11 stycznia 2011 r.

**Pan
Artur Kwaśniewski
Prezes
Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczne
„Medicus” sp. z o.o.
w Lubinie**

LWR- 4101-14 -04/2010
P/10/144

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej w dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczne „Medicus” sp. z o.o. (zwane dalej „Medicus” sp. z o.o. lub Spółka) w zakresie realizacji zadań położnych podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2008-2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym przez Pana Prezesa w dniu 22 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, stosownie do art.60 ust.1 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Według stanu na koniec czerwca 2010 r. „Medicus” sp. z o.o. posiadała 19.966 deklaracji pacjentów do położnych poz. Z tytułu realizacji świadczeń położnej w I półroczu 2010 r. Spółka uzyskała od NFZ wynagrodzenie w łącznej wysokości 157,8 tys. zł, z czego 85,2% (tj. 134,5 tys. zł) w ramach stawki kapitacyjnej oraz 14,8% (tj.23,3 tys. zł) za wykonanie świadczeń w postaci wizyt domowych, z czego 100% stanowiły wizyty patronażowe. Powyższe świadczenia były realizowane przez 4 położne środowiskowe w 7

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

lokalizacjach, w tym w Lubinie (2), Jaworze (2), Chocianowie (1), Trzebnicach (1) i Parchowie (1).

1. Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzenia nieprawidłowości, ocenia pozytywnie działalność „Medicus” sp. z o.o. w zakresie spełniania wymogów formalno – prawnych dla udzielania świadczeń położnej poz, w tym odpowiednich warunków lokalowych i wyposażenia.

„Medicus” sp. z o.o., stosownie do art.12 ust.1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej², była wpisana do właściwego rejestru prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego.

Wszystkie 4 osoby wykonujące świadczenia położnych środowiskowych w „Medicus” sp. z o.o. posiadały prawo wykonywania zawodu i zaświadczenia o ukończeniu kursów kwalifikacyjnych, stosownie do art. 5 pkt 28 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³.

„Medicus” sp. z o.o. w badanym okresie dysponowała polisami ubezpieczeniowymi, zgodnie z art. 136 b ust.1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej oraz § 4 pkt.1 rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia OC⁴, w których sumy gwarancyjne wyniosły 45.500 euro (na jedno zdarzenie) i 275.000 euro (na wszystkie zdarzenia).

Budynki oraz pomieszczenia należące do NZOZ “Medicus” sp. z o.o., w których udzielano świadczeń położnych środowiskowych uzyskały pozytywne opinie Powiatowego Inspektora Sanitarnego co do wymagań fachowych i sanitarnych pomieszczeń i urządzeń w zoz (5 lokalizacji, tj. w Trzebnicach (1), Chocianowie (1), Lubinie (2) i Parchowie (1)) lub w sprawie przygotowanych przez Spółkę programów dostosowawczych (2 lokalizacje w Jaworze).

Kontrola ujawniła nieprawidłowości w zakresie wyposażenia gabinetów położnych w stosunku do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie świadczeń gwarantowanych⁵. W szczególności brakowało:

- stolików zabiegowych położnej poz (2 lokalizacje),
- szafek przeznaczonych do przechowywania leków i materiałów medycznych (6 lokalizacji),

² Dz.U. z 2007 r., nr 14 poz.89 ze zm.

³ Dz.U. z 2008 r., nr 164, poz.1027 ze zm.

⁴ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28.12.2007 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2008, nr 3, poz.10)

⁵ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29.08.2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2009 r., nr 139, poz.1139 ze zm.)

- telefonów (5 lokalizacji)
- zestawów do wykonania opatrunków i podstawowych zestawów narzędzi chirurgicznych (5 lokalizacji),
- pakietów odkażających i dezynfekcyjnych (3 lokalizacje),
- środków ochrony osobistej, tj. fartuchów, maseczek, rękawic (3 lokalizacje),
- aparatów do pomiaru ciśnienia tętniczego (1 lokalizacja),
- słuchawek położniczych (3 lokalizacje),
- glukometrów i testów do oznaczania poziomu cukru we krwi (3 lokalizacje),
- maseczek twarzowych do prowadzenia oddechu zastępczego (4 lokalizacje).

Niekompletne było wyposażenie neseserów położnych, gdyż brakowało w nich podstawowego sprzętu i materiałów jednorazowego użytku (1 neseser), zestawu przeciwwstrząsowego (1 neseser), zestawu do porodu nagłego (2 nesesery), zestawu do pielęgnacji noworodka (1 neseser), wymienionych w załączniku nr 3a do zarządzenia Prezesa NFZ nr 72/2009/DSOZ. W trakcie kontroli NIK uzupełniono nesesery i gabinety położnych o brakujące elementy wyposażenia.

2. Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia organizację pracy położnej i jej dostępność dla pacjentów. W trakcie kontroli stwierdzono bowiem, że w niektórych lokalizacjach wystąpił brak informacji wymaganych według § 11 ust.1- 4 rozporządzenia w sprawie ogólnych warunków umów⁶:

- a. na zewnątrz budynków - informacji o godzinach i miejscach udzielania świadczeń (3 lokalizacje,) oraz numerów telefonów alarmowych (2 lokalizacje),
- b. wewnątrz budynków – imion i nazwisk osób udzielających świadczeń oraz godzin i miejsc udzielania świadczeń (2 lokalizacje), informacji o zasadach zapisu na porady i wizyty, z uwzględnieniem świadczeń udzielanych w warunkach domowych (2 lokalizacje), informacji na temat trybu składania skarg i wniosków (4 lokalizacje), informacji dotyczących praw pacjenta (1 lokalizacja), numerów telefonów alarmowych, (1 lokalizacja), numeru bezpłatnej infolinii Biura Praw Pacjenta (4 lokalizacje).

W trakcie kontroli NIK uzupełniono wymagane przepisami informacje na zewnątrz i wewnątrz budynków.

⁶ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2008, nr 81, poz.484 ze zm.)

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na niewłaściwą organizację pracy położnych, która mogła mieć istotny wpływ na dostęp pacjentów do ich świadczeń.. Zgodnie z zapisami kontraktu z NFZ świadczenia położnej wykonywane były w „Medicus” sp. z o.o. przez 4 położne. Kontrola wykazała, że położne nie wykonywały swoich obowiązków w godzinach podanych w harmonogramie stanowiącym załącznik do umowy z NFZ. Przykładowo, z wyjaśnień jednej z położnych wynikało, że przyjmuje ona w gabinecie w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 8 do 11 oraz odbywa wizyty domowe w tych samych dniach w godzinach od 11 do 16. Podczas gdy z harmonogramu wynikało, że swoje obowiązki w gabinecie powinna wykonywać w poniedziałki i środy od 13:15 do 14:15, a wizyty domowe od 14:15 do 15:35 (w poniedziałki i środy) i od 13:15 do 15:35 (we wtorki, czwartki i piątki). Położna zeznała, że nie była świadoma ustaleń zawartych w umowie z NFZ.

W dokumentacji położnych nie odnotowywano wizyt ambulatoryjnych, co zdaniem NIK, może świadczyć o braku wiedzy pacjentek o możliwości skorzystania z takich porad. Potwierdzeniem powyższego może być przeprowadzone przez NIK badanie ankietowe. Na 113 ankietowanych pacjentek, które nie korzystały w czerwcu 2010 r. ze świadczeń położnej w środowisku, aż 62 (tj. 54,9%) nie znało adresu i numeru telefonu położnej, 77 (tj.68,1%) dotychczas nie skorzystało z jej usług, a 33 (tj.29,2%) nie pamięta okoliczności złożenia deklaracji położnej poz. Zastrzeżenia do dostępności położnej w gabinecie miało 5 pacjentek, przy czym 3 z nich nie podały przyczyn zaistniałych trudności, a 2 wskazały na limit rejestracji osób ze względu na wiek (1). Trudności z umówieniem się na wizytę w środowisku zgłosiło 6 pacjentek wskazując jako przyczynę: nieobecność położnej w gabinecie (3), niedostępność położnej pod wskazanym numerem telefonu (1), niezgłoszenie się położnej na wizytę (1) oraz brak zainteresowania położnej (1).

Jednocześnie zastrzeżeń co do dostępności do świadczeń w środowisku nie wniosła żadna z 11 ankietowanych pacjentek, u których w czerwcu 2010 r. położne przeprowadziły wizyty patronażowe.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób prowadzenia dokumentacji medycznej w zakresie położnictwa poz, mimo stwierdzonych uchybień.

Kontrola wykazała, że w 11 na 36 badanych dokumentacji (prowadzonych przez 2 położne) nie było wpisów o wydaniu pacjentowi lub przyjęciu od pacjenta opinii, zaświadczeń itp., co było niezgodne z § 5 pkt.1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji medycznej⁷.

Ponadto, w wyniku analizy indywidualnych kart pacjentów dotyczących 36 pacjentów, u których wykonano 141 wizyt patronażowych (w tym w czerwcu 2010 r. – 81 wizyt) stwierdzono uchybienie stanowiące naruszenie §§ 9 i 10 ww. rozporządzenia polegające na braku w 1 dokumentacji podpisów położnej pod wpisami dotyczącymi wizyt domowych (4 wpisy).

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, wykonywanie świadczeń przez położne pozatrudnione w Spółce.

Ocenę powyższą sformułowano w oparciu o wyniki analizy świadczeń udzielonych pacjentom, przeprowadzonej na podstawie dokumentacji położnych (36 dokumentacji, w których odnotowano 141 wizyt patronażowych) oraz wyniki ankiety przeprowadzonej przez NIK wśród ich pacjentek.

Pierwszą wizytę patronażową, stosownie do zapisów części I załącznika nr 3 zarządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych, położne wykonywały niezwłocznie po zgłoszeniu dziecka. Nieliczne przypadki odbycia takiej wizyty po upływie 48 godzin od opuszczenia szpitala przez dziecko (4 wizyty odnotowane przez 3 położne) wynikały z dni wolnych pomiędzy dniem zgłoszenia dziecka a wizytą patronażową (1) oraz przeoczenia położnych (3).

Kontrola wykazała również, że u 8 pacjentów (24 wizyty) 3 położne wykonały po 3 wizyty patronażowe, mimo iż zgodnie z zarządzeniem Prezesa NFZ nr 72/2009/DSOZ takich wizyt powinno być od 4 do 6. Podczas wszystkich wizyt patronażowych, stosownie do części II załącznika nr 3 rozporządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych, położne dokonały oceny rozwoju fizycznego, odruchów noworodka, sposobu i technik karmienia oraz oceny relacji rodziny z noworodkiem.

Stwierdzone przez NIK uchybienia w dokumentacji medycznej nie miały wpływu na prawidłowość rozliczeń Spółki z Funduszem. W ocenie NIK mogą one jednak świadczyć o niezrealizowaniu usług położnej w pełnym zakresie oraz ich niewłaściwej jakości.

⁷ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1.08.2003 r. w sprawie rodzajów indywidualnej dokumentacji medycznej pacjenta, sposobu jej prowadzenia i przechowywania oraz szczegółowych warunków jej udostępniania przez pielęgniarkę, położną udzielającą świadczeń zdrowotnych (Dz.U. nr 147, poz.1437 ze zm.)

Ocenę tę łagodzi jednak opinia pacjentek, gdyż większość ankietowanych pacjentek (11), które skorzystały ze świadczeń położnych poz, oceniły ich jakość w stopniu bardzo dobrym (6) i dobrym (3). Zaledwie 2 pacjentki oceniły jakość tych świadczeń w stopniu dostatecznym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Dostosowanie czasu pracy położnych do załączonych do umów z NFZ harmonogramów.*
- 2. Zapewnienie przeprowadzania przez położne wizyt patronażowych w ilości ustalonej w zarządzeniu Prezesa NFZ nr 72/2009/DSOZ (tj. od 4 do 6 wizyt).*
- 3. Wylimitowanie wskazanych w pkt 3 wystąpienia nieprawidłowości w prowadzonej przez położne dokumentacji medycznej.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art.62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia przez właściwą komisję NIK.